

Naša hiša otrok

Letopis montessori Hiše otrok Slovenj Gradec
2015–16 / številka 1

KAZALO

Kazalo	2
Uvodnik.....	3
Dnevnik dogodkov obogatitvenih dejavnosti v 2015–2016	4
Montessori zakladnica znanj	6
Montessori okolje in aktivnosti doma	8
Izpod naših rok	10
Zahvale.....	12
Čestitke	12
Veseli bi bili	12
Iz oddaje odstiranja na koroškem radiu:.....	14
Kotiček za starše.....	18
Me imaš rad, ko sem pri miru, ali me imaš rad tudi, ko se premikam?	19
Ko zadiši v kuhinji	20
Poletne aktivnosti.....	22
Utrinki pogovorov med otroki in asistentkami v skupini 1–3.....	26

Naša Hiša otrok Slovenj Gradec

Letopis montessori Hiše otrok Slovenj Gradec 2015–16 / številka 1

Izdaja: Eduka, Zavod za izobraževanje in svetovanje, PE Zasebni montessori vrtec Hiša otrok Slovenj Gradec, Podgorska cesta 2

Odgovorna urednica: Aleša Jordan, direktorica vrtca in montessori pedagoginja 0–3 in 3–6

Urednica: Nina Jug, montessori asistentka v sobi 3–6

Lektoriranje: Nina Bradič, prof.

Oblikovanje in izvedba: Lepota oblike, Lidija Smolar, s.p.

Foto: iz arhiva montessori Hiše otrok Slovenj Gradec

Izdelki: delo otrok našega vrtca

© Eduka, Zavod za izobraževanje in svetovanje. Slovenj Gradec, junij 2016

UVODNIK

Spoštovani bralci letopisa montessori vrtca »Naša hiša otrok«!

Januarja 2015 smo v Slovenj Gradcu odprli svoja vrata. Hvaležni in veseli smo, da imamo danes v rokah prvo številko letopisa našega montessori vrtca Hiša otrok.

Novembra 2015 smo naredili pomemben korak in pridružila se nam je **nova skupina otrok** v sobi 1–3. Šolsko leto 2015–2016 je bilo zato pri nas polno dogodkov, tako v sobi 3–6 kot tudi 1–3 ... vse to in še več v povezavi z montessori vzgojnim pristopom smo vam nanizali v naši prvi številki, ki je namenjena temu, da ohranimo v spominu zanimivo šolsko leto, polno bogatih dogodivščin, zato vam na začetku predstavljamo podroben koledar dogodkov dodatnih, obogatitvenih dejavnosti, ki so popestrile naš bogat montessori program.

Prva številka letopisa pa je namenjena seveda tudi podrobnejši predstavitvi naše Hiše otrok in montessori pristopa, kar lahko preberete v **intervjuju iz oddaje Odstiranja**, na Koroškem radiu in v prispevkih **Iz zakladnice montessori znanja** ter v **člankih za starše**.

Seveda pa naše delo najbolje vedno predstavijo otroci, ali s svojimi izdelki ali pa z duhovitimi iskricami in prebliski.

Ker se bliža poletje in brezskrbni dnevi, nismo pozabili na kotiček za starše, kjer lahko najdete kar nekaj koristnih nasvetov, predlogov in idej za še boljši odnos in še lepše trenutke s svojim otrokom. Veseli in hvaležni smo, da skupaj z vami vsak dan znova izpolnjujemo svoje poslanstvo, vizijo spoštljivega pristopa do otroka in s tem prispevamo k viziji drugačnega, boljšega sveta, ki jo je gojila Marija Montessori. Veličina pristopa Marije Montessori leži v dejstvu, da je v vsakem otroku rojeno novo upanje za spremembo sveta v boljši svet.

Zato je živeti in delati z otroki oboje: darilo in poslanstvo. Hvala vsem, ki ste del naše Hiše otrok, saj je danes bolj kot kdaj koli potrebna vzgoja, ki nas vodi k prepoznavanju človekove veličine. Lepe, brezskrbne poletne dni vam želimo iz Hiše otrok, našima dvema »šolarjema« pa vse dobro na novih osnovnošolskih poteh.

Aleša Jordan,

direktorica vrtca,

*montessori pedagoginja za starost otrok od 0–3
in montessori pedagoginja od 3–6*

DNEVNIK DOGODKOV OBOGATITVENIH DEJAVNOSTI V 2015–2016

Predstavitel poklica: GOZDAR (soba 3–6)

Jesenski čas nam ponuja veliko priložnosti za raziskovanje in učenje v naravi, zato smo v mesecu septembru opazovali gospoda Luko pri delu. Tako smo gozd spoznavali z vsemi čutili, se igrali razne igre, iskali sledi živali, ugotavljali starost dreves in spoznali različne vrste dreves. Z gospodom Luko smo se odpravili v sosednji gozd in si ogledali, katera drevesa so v našem gozdu in spoznali, kaj ne sodi v gozd. Predstavil nam je tudi gozdni bonton, ki pa so ga otroci že dobro poznali.

Gledališko glasbena predstava (soba 3–6)

Ob praznovanju prijateljevega rojstnega dne smo bili povabljeni na ogled gledališko glasbene predstave. Na prizorišču so nas pričakali prijazni gusarji, s katerimi smo na igriv način poiskali skriti zaklad in se naučili nekaj novih pesmic. Slavljencu smo izrekli čestitke in se okrepčali s torto.

Peka piškotov – popoldan z mamami (soba 3–6)

Decembra je v naši Hiši otrok zadišalo po piškotih. Skupaj z mamami so otroci uživali v izdelovanju različnih piškotov. Skupaj smo valjali, izrezovali z različnimi modeli, oblikovali kroglice, ... Medtem ko so se piškoti pekli, pa smo si izdelali darilne škatlice, v katere smo po zaključenem druženju še za domov spravili nekaj piškotov.

Dodatna aktivnost: tečaj smučanja (soba 3–6)

Tečaj smučanja je potekal pod vodstvom Smučarske šole DR7 na smučišču Rimski vrelec. Otroci so tečaj obiskovali od ponedeljka do petka in se v majhnih skupinah

privadili na smučarsko opremo, gibanje po snegu in uporabo vlečnice. Tečaj smo zaključili s predstavitvijo in podelitvijo diplom.

Predstavitel poklica: ZDRAVNIK (soba 3–6)

Obiskala nas je zdravnica, gospa Maja, in nam поближе predstavila svoj poklic. Spoznali in ogledali smo si različne pripomočke (stetoskop, povoj, fiziološka raztopina, ...), ki jih pri svojem delu zdravniki potrebujejo. Oskrbeli smo kar nekaj »ranjencev« in se ob tem naučili veliko koristnih in novih stvari.

Predstavitel dejavnosti: čebelarstvo in čebele (soba 3–6)

Na sprehodih smo šli večkrat mimo kakšnega čebelnjaka ali pa smo kar na travniku opazovali, kako čebele nabirajo cvetni prah in medicino, zato smo se odločili, da si podrobneje pogledamo, kaj počnejo čebele, čebelarji in kako nastane med. Asistentka Nika nam je povedala zgodbo o njenem dedku čebelarju in kaj počnejo čebelarji ter kaj vse potrebujemo, da naredimo med. Predstavila nam je tudi čebeljo družino. Naše druženje s čebeljo družino smo zaključili z igro tišine, prižgali smo medeno svečo in opazovali, kdaj bo ugasnila. Za malico pa smo si privoščili sladek med na kruhu.

Popoldan z očetmi – delavnica presenečenje za mame (soba 3–6)

V hiši otrok se pogovarjamo o različnih praznikih in posebnih priložnostih. Materinski dan je za otroke zelo pomemben, saj vsak otrok ve, da so naše mame najboljše. Otroci so skupaj z očetmi zanje izdelali majhno presenečenje, ki je polepšalo dan mamam, sami pa so si ga polepšali s sladkimi dobrotami. Naše srečanje smo zaključili s pesmico in igro tišine.

Obisk kmetije in praznovanje rojstnega dne (soba 3–6)

Maja je bil za enega od otrok en dan prav poseben, saj je praznoval svoj šesti rojstni dan in nas je povabil na praznovanje. Po zajtrku smo se odpravili na kmetijo, kjer živi in si tam ogledali različne živali, jih hranili in tako spoznali življenje na kmetiji. Poiskali smo skriti zaklad, se posladkali s torto in se razgibali na trampolinu in drugih igralih.

Dan sonca (soba 3–6)

22. april je dan sonca, zato smo si поближе pogledali njegovo družino. Spoznali smo vseh 8 planetov (Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran in Neptun) in njihove posebnosti. Ugotovili, da je v našem osončju več lun, spoznali, kje mi živimo in postavili majhno osončje kar v naši sobi. Ob ustvarjanju in raziskovanju našega osončja smo resnično uživali.

Obisk muzeja (soba 3–6)

Ob mednarodnem dnevu muzejev smo se odpravili v Koroški pokrajinski muzej. Pred odhodom smo se pogovarjali, kaj vse hranijo v muzejih in prišli do sklepa, da bomo tam videli stare stvari: stare traktorje, stare prikolice, nekdo je pričakoval celo staro človeško ribico. Polni pričakovanj smo se odpravili na pot in debata o tem, kaj nas čaka, je trajala vse do vhodnih vrat na Glavnem trgu. Gospa Valerija in gospod Marjan sta nam povedala, kakšna so v muzejih pravila in kako veseli so našega obiska. Gospod Marjan se je ponudil, da nam muzej razkaže in nas peljal do sobe, kjer je stala skrinja s ključavnico brez ključa. Pomagal nam je rešiti uganko in kmalu smo eden za drugim odpirali in zapirali ključavnico. Pokazal nam je tudi, kje so predavnimi časi skrivali denar, kakšne so imeli omare, postelje in da so imeli namesto luči sveče in petrolejke. Potem smo si ogledali etnološko zbirko hišnih pripomočkov in videli likalnik na žerjavico, velikanski možnar, pripomoček za mletje kave in še kaj. Ugotovili smo tudi,

da so se včasih umivali v čebrih, prav takih kot jih imamo za umivanje rok v Hiši otrok. Ko smo prispeli v sobo z afriško zbirko, pa smo bili že tako lačni, da smo prosili gospoda Marjana, če se lahko še kdaj vrnemo in drugič nadaljujemo ogled. Veseli smo se odpeljali s steklenim dvigalom in odhiteli na kosilo.

Obisk knjižnice (soba 1–3)

V četrtek, 2. 6. 2016, smo se s skupino otrok 1–3 in asistentkama Ano in Špelo odpravili na naš prvi obisk knjižnice. Preden smo se odpravili v knjižnico, smo se z otroki na črti pogovorili, kam nas bo vodila tisti dan pot. Asistentki sva jim razložili, da je knjižnica poseben prostor z veliko knjigami, kjer ljudje berejo knjige, zato govorimo tiše in hodi-mo počasi. Povedali sva jim tudi, da si lahko v knjižnici knjige izposodimo za domov. Na črti smo izbrali tudi dva otroka, ki sta imela tisti dan posebno nalogo, da si vsak izbere eno knjigo, ki jo bomo odnesli v našo Hišo otrok. Pot od Hiše otrok do slovenjegraške knjižnice je dolga, zato smo se iz Hiše otrok odpravili bolj zgodaj kot po navadi. Pot nas je vodila ob glavni cesti, ki smo si jo krajšali s petjem pesmi, pogovarjanjem in opazovanjem mimo vozečih avtomobilov. Ko smo prišli do stavbe Katice, nas je pot do knjižnice vodila po strmih stopnicah, ki so jih tudi naši najmlajši samostojno prehodili. Ob prihodu v knjižnico nas je pozdravila knjižničarka in nas usmerila na otroški oddelek. Otroci so se knjig zelo razveselili, vsak si je izbral eno knjigo, se usedel na tla in si jo ogledal. Skupaj smo prebrali knjigo z naslovom: Medvedek kaj delaš? Ko smo končali s prebiranjem knjig, smo si izposodili knjige, ki sta jih izbrala otroka, ki smo ju določili na črti. Preden smo odšli na dolgo pot proti Hiši otrok, smo se odžejali z vodo. Obogateni za novo izkušnjo smo se odpravili proti Hiši otrok, kjer nas je že čakalo težko pričakovano kosilo.

Dodatna aktivnost: tečaj plavanja (soba 3–6)

Konec meseca maja je potekal tečaj plavanja pod vodstvom Športnega društva DR7 na bazenu na Ravnah na Koroškem. Otroci so tečaj obiskovali od ponedeljka do petka in se v majhnih skupinah privadili na vodo in gibanje v vodi. Tečaj smo zaključili s predstavitvijo in podelitvijo diplom.

Dodatna aktivnost: jezikovna delavnica nemščine (3–6)

poteka za prijavljene otroke skozi leto, in se zaključí pred počitnicami z zaključno predstavitvijo za starše in podelitvijo diplom.

Predstavitve poklica: GASILEC (soba 3–6)

Ob mednarodnem dnevu gasilcev smo imeli priložnost поближе spoznati poklic gasilcev.

Odpravili smo se v GASILSKI DOM, kjer so nam prijazni gasilci pokazali njihova zaščitna oblačila in orodje, ki ga pri svojem delu potrebujejo. Poblížje smo si ogledali tudi njihova vozila in preizkusili, kako pogasimo požar. Srečanje smo zaključili s pesmico o gasilcih.

*Montessori pedagoginje
in asistentke sob 1–3 in 3–6*

MONTESORI ZAKLADNICA ZNANJ

Vsakdanje življenje je razvojno področje, na katerem se otrok nauči opravljati naloge, s katerimi se srečuje vsak dan. Pri tem razvija finomotorične in grobomotorične spretnosti in koordinirano gibanje.

Te dejavnosti mu pomagajo pri razvoju koordinacije gibanja, koncentracije, vzpostavljanju reda, samostojnosti in lahkotnem učenju skozi ponavljanje.

Otrok se tako uči obvladovati svoje okolje, pridobiva samozavest in samozaupanje, nauči se poskrbeti zase. Ko osvaja vaje iz tega področja, postane pomemben član skupnosti. Vaje imajo smisel in namen in jih mora otrok izvajati sam, da se jih nauči, samo z opazovanjem mu ne more uspeti. Če ima naloga smisel, si otrok tako razvija samozavest, samopodobo in razvije globoko spoštovanje do dela. Vsakdanja opravila otroku pomagajo, da se osredotoči in umiri.

Najpomembnejša področja vsakdanjega življenja so:

- skrb za osebo (za sebe in druge): higiena, oblačenje in slačenje, oblačila;
- skrb za okolje:
 - ~v hiši (priprava hrane, pomivanje posode, pometanje, brisanje mize, zalivanje rož, skrb za živali, rastline ...);
 - ~zunaj v naravi (pometanje, grabljenje listja, kidanje snega, pobiranje jabolk, prevažanje samokolnice ...);
- vljudnost in spoštovanje: gibanje po prostoru, socialne interakcije, skrb za skupnost;
- gibanje na črti;
- igra tišine: otrok se s tišino nauči umiriti, nauči se prisluhniti sebi in okolici.

*Skrb za osebo
Deklici J. (33 mesecev) in E. (28 mesecev)*

Skrb za okolje – brisanje prahu (deklica N., 6 let)

*Zlaganje perila
(deklica V., 22 mesecev)*

Vljudnost in spoštovanje (deček V., 2,5 leti naliva dečku R. 1,5 let)

Gibanje na črti

Misli staršev

»Popoldansko druženje mamic z otroki in peka piškotov je bilo res super doživetje. Sproščenost pri ustvarjanju je bila fantastična. Ko vidiš, kako otroci uživajo, je res nepozabno. Njihovi »obrazki« so kar žareli od ponosa, ko so nas usmerjali k pripomočkom, nam pokazali, kje naj si umijemo roke in nam postregli z vodo in čajem. Čudovita dogodivščina.«

Lanina mama Mojca

»Ob vstopu v okolje Montessori me je obdal občutek, da sem resnično prestopil mejo v otroški svet. Otroci so se v okolju vedli popolnoma naravno in domače. Starši smo jih z velikim presenečenjem opazovali, vse dokler nas niso vključili v svoje delo. Po končanem delu smo se vsi skupaj zbrali na črti, kjer smo z igro tišine zaključili naše srečanje.«

Vitov oče Vojko

»Vesela sem, da sem imela možnost vpogleda v to, kako si najina hčerka izbira dejavnosti in katero področje jo zanima v Hiši otrok. Poleg ostalega si je izbrala pladenj s košaro in različnimi stvarmi v njej. Vsako stvar je najprej odprla, dala iz košare, nato zaprla in dala nazaj v košaro. To je ponovila petkrat. Prešnilo me je, da bi jo spodbudila, naj si izbere še kakšno drugo dejavnost, ampak je v tem uživala in sem jo z nasmehom na obrazu opazovala. Ponosna je bila, da je lahko pripravila »malico« za vse, jaz pa ponosna na njo, da je s pomočjo Hiše otrok postala še bolj samostojna in samozavestna deklica.«

Emina mama Nuša

MONTESORI OKOLJE IN AKTIVNOSTI DOMA

Eden najpomembnejših vidikov pedagogike montessori je pripravljeno okolje, s tem pa si lahko tudi doma pomagata, da bo lahko vaš otrok čim bolj samostojen in uspešen pri različnih opravilih.

Prav vsak prostor doma lahko z malo truda prilagodimo otrokovim potrebam. Tako lahko že zelo majhne otroke vključite v različna gospodinjstva opravila in jim s tem pomagata pri razvijanju samostojnosti in pozitivne samopodobe. Vse stvari, posebej pa pripomočki, ki jih uporablja otrok, naj imajo svoje stalno mesto, kamor jih po uporabi tudi pospravite, da jih lahko otrok brez težav najde. Upoštevajte tudi vodilo, da naj bodo predmeti, ki so namenjeni otroku, zanj lahko dostopni in primerne velikosti. Okolje pripravite tako, da bo lahko otrok dejavnost čim bolj uspešno opravil.

Otroška soba

Otrok naj spi na nizki postelji, iz katere lahko vstane, ko sam tako želi. Na tak način se otrok počuti svobodnega, saj lahko vstane, ko želi in začne raziskovati okolje, zato ne čuti tolikšne potrebe po klicanju odraslega,

ampak se zamoti sam.

Igrače in knjige postavite na nizke odprte omare s policami. Pri številu igrac ne pretiravajte, ampak jih na police raje postavite v omejenem številu in jih nato redno menjajte. Namesto v velikih zabojih igrače raje shranjujte v manjših košaricah, v katere jih razporedite po kategorijah (npr. žogice skupaj, avtomobilčke skupaj ...). Tako bo otrok lažje našel tisto igračo, s katero se želi igrati (namesto da obupa, še preden jo sploh najde) ter nato igrače tudi lažje pospravil.

V garderobni omari naj bo nekaj obešalnikov in polic na takšni višini, da jih lahko otrok sam doseže. Enako kot pri igračah ravnajte tudi z otrokovimi oblačili. Sami ali skupaj z otrokom pripravite omejeno število oblačil, med katerimi lahko jutraj izbira.

V otroško sobo postavite tudi majhno mizo in stol ter uredite kotiček za branje in igra-

nje. Slike obesite v višino otrokovih oči, izberite pa takšne, ki prikazujejo realistične motive iz našega okolja.

Odvisno od starosti lahko otroka vključite v čim več opravil v otroški sobi: pospravljanje, postiljanje postelje, zlaganje in pospravljanje oblačil v omaro ...

Kopalnica

Poskrbite, da bo tudi v kopalnici oz. pri skrbi za osebno higieno otrok čim bolj samostojen. Priročno je, če imate bide, saj si lahko otrok roke umiva kar tam. Drugače pa pred umivalnik postavite stabilno pručko, da lahko otrok doseže umivalnik, odpre pipo in si sam umije roke. Na otroku dostopno mesto obesite tudi brisačko za brisanje rok. Ob umivalniku pripravite tudi otroško zobno pasto in ščetko ter glavnik ali krtačo. Kahlica naj bo na vidnem in takoj dostopnem mestu. Ko otrok začne uporabljati stranišče, uporabite nastavek za WC školjko in pred školjko postavite pručko. V kopalnici lahko otroku pripravite aktivnost čiščenja ogledala. Potrebujete le pršilko z naravnim čistilom (zmešajte vodo in malo kisa), krpico in brisalec za čiščenje stekla. Enako lahko pripravite tudi za čiščenje oken. Otroku lahko pomaga tudi pri sortiranju in zlaganju perila v in iz stroja.

Kuhinja

V kuhinji lahko otroku odstopite spodnji predal v enem od elementov in vanj pripravite vse, kar potrebuje: pribor, krožnike, kozarce, vrček, nožek, deska in ostali pripomočki za pripravo malice ... Otroku omogočite dostop do vode s pomočjo pručke ali pripravite t. i. learning tower (višja pručka z ograjico). Poskrbite, da bodo pripomočki primerne velikosti za otroka, saj se bo tako otrok lahko osredotočil na dejavnost samo in ne na uporabo prevelikega ali pretežkega predmeta (npr. kupimo otroški valjar, majhne vrčke, majhno kuhalnico ...).

V kuhinji lahko otrok pomaga pri mnogih opravilih: rezanje sadja ali zelenjave, lupljenje jajc ali sadja (banane, pomaranče), ožemanje citrusov, pri peki lahko pomagajo dodajati sestavine, razvaljati testo, oblikovati piškote, mazanje namaza na kruh, umivanje sadja in zelenjave, pripravljane mize, brisanje, pometanje, pospravljanje, pomivanje posode ...

Opravila na prostem

Tudi zunaj doma lahko otrok sodeluje pri najrazličnejših opravilih. Vključite ga v delo na vrtu, sejanje, zalivanje, pobiranje pridelkov. Pomaga vam lahko tudi pri pometanju,

grabljenju listja, pranju avtomobila ... Poleti lahko otrokom zunaj pripravite aktivnost čiščenja njihovih igrač ali drugih pripomočkov.

Namesto da otroke odganjate stran, jih vključite v opravila, za katera pokažejo zanimanje. Seveda je enostavneje in hitreje, če naredite sami, vendar s sodelovanjem pri gospodinjskih opravilih vaš otrok in vaša družina pridobi ogromno – otrok krepi svoje spretnosti, razvija pozitivno samopodobo, čut za odgovornost, občutek, da je tudi on pomemben in da njegovo delo pomembno prispeva k dobremu počutju v družini.

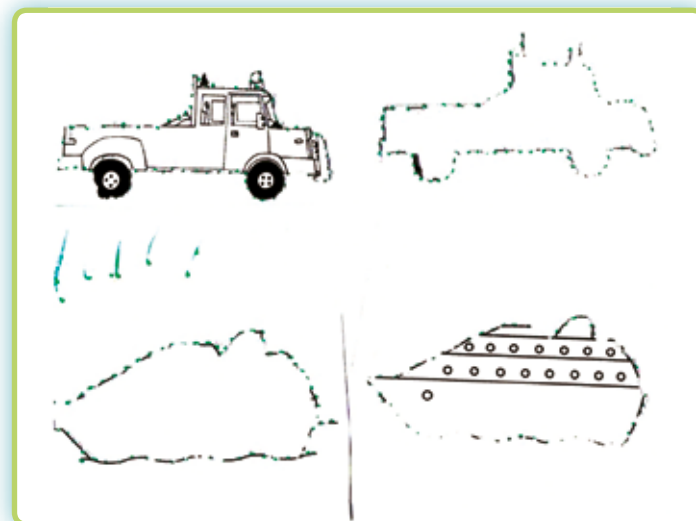
Eni, asistentka v sobi 1–3

Viri in literatura: Blog Montessori doma <http://blog.montessoridoma.si/>

IZPOD NAŠIH ROK

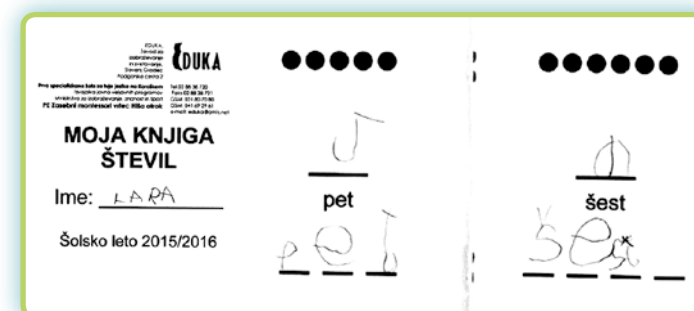
Kim; 3 leta

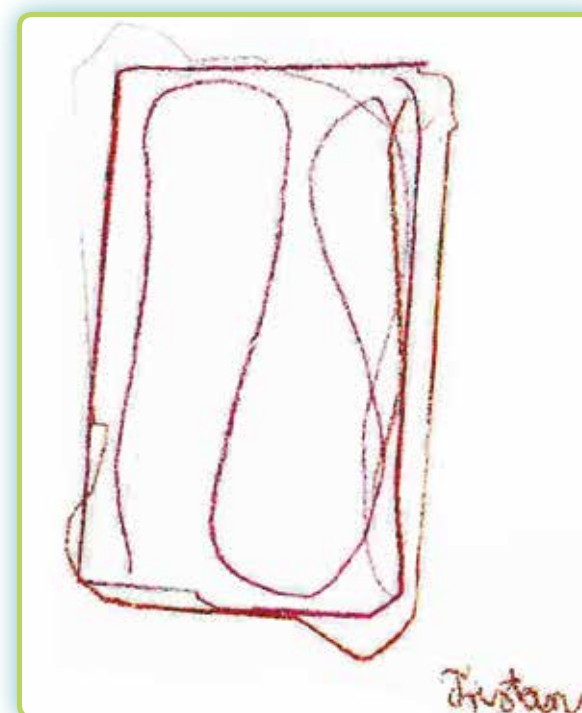
Vito; 4,5 let

Filip; 4 leta

Lara; 5 let

Tristan; 4 leta

Neža; 6 let

Florijan; 6 let

ZAHVALE

- Iskrena HVALA **vsem staršem**, ki so v vrtcu predstavili svoj poklic.
- Hvala staršem, očetom, ki v naši Hiši Otrok občasno priskočijo na pomoč s svojim praktičnim, tehničnim znanjem in dragocenimi izkušnjami.
- Iz srca hvala gospe **Barbari Polutnik Brusnik** za predstavitev montessori pedagogike in naše Hiše Otrok v oddaji Odstiranja na Koroškem radiu.
- Najlepša hvala gospe **Zinki Ručigaj**, avtorici knjig »Otroško srce je zaklad« in »Vzgoja kot drevo v zdravi rasti« za izvedbo delavnice za starše: Kako otroku postaviti meje na spoštljiv način.
- Hvala gospe **mag. Mojci Košič**, montessori pedagoginji, ustanoviteljici bloga, spletne trgovine in Akademije Montessori doma za izvedbo delavnice za starše: »Kako vzgojni pristop montessori uvesti v vsakdanjik družine?«
- Hvala **Osnovni šoli Podgorje pri Slovenj Gradcu**, g. ravnatelju Lavrinšku, gospe Nini, g. Tonetu, vsem kuharicam in drugim, ki skrbijo za našo prehrano.
- Hvala »teamu« **asistentk in montessori pedagoginj** in **vsem drugim sodelavcem** Hiše otrok.

ČESTITKE

Družini Merzdovnik ob rojstvu drugorojenke Vite.
Družini Cafuta ob rojstvu drugorojenca Roka.

VESELI BI BILI ...

- drobnih lesenih in kovinskih predmetov za loščenje,
- poganjalcev, ki jih ne potrebujete več,
- papirja različnih barv in trdot,
- žebeljev in kosov lesa za zabijanje žebeljev,
- manjših predmetov, ki na realen način predstavijo nek predmet, osebo, žival.

IZ ODDAJE Odstiranja na Koroškem radiu: Predstavitev Montessori pedagogike in Hiše otrok v Slovenj Gradcu

Oddajo je pripravila in vodila: gospa **Barbara Polutnik Brusnik**.

Gostja oddaje: gospa **Aleša Jordan**, direktorica Hiše otrok Slovenj Gradec, montessori pedagoginja za starost otrok od 0–3 in montessori pedagoginja za starost otrok od 3–6

Kakšna je razlika med Montessori in običajnim vrtcem?

Montessori vrtci delamo po t. i. posebnih pedagoških načelih, drugačen, poseben je pristop, drža do otroka. Ob mojem prvem stiku z montessori pedagogiko me je navdušilo prav to posebno **spoštovanje do otroka**. Razlikuje se tudi okolje, v katerem potekajo montessori programi; vse je prilagojeno otroku, gre za odprte police, ki so pripravljene, da otrok sam, svobodno izbere delo in dela individualno v skladu s svojimi potrebami in razvojno stopnjo, v kateri je (ni pohišta za odrasle, ni »katedra« ...). Pedagogiko montessori je zasnovala **dr. Maria Montessori**, italijanska zdravnica, ki je svoje življenje posvetila opazovanju otrok in delu z otroki. Pristop je zasnovan na osnovi poznavanja otrokovega razvoja v predšolskem obdobju. **Montessori pedagogika je pomoč naravnemu razvoju in je učenje za življenje**. Otrok se uči skozi izkušnje, skozi rokovanje s konkretnimi učnimi pripomočki v montessori okolju – ki jim rečemo montessori materiali – in so narejeni tako, da se otrok osredotoči le na eno lastnost in izloči vse druge (npr.: pri spoznavanju dolžine ima otrok na voljo deset palic, ki so enake oblike in barve, razlikujejo se le po dolžini, vsaka je deset cm krajša. Tako otrok z nazornim in jasnim prikazom sam ugotovi in doživi, izkusi, kaj pomeni dolžina). Otrok se uči tudi s posnemanjem odraslega in od drugih otrok. V montessori okolju gre vedno za starostno heterogene skupine, skupaj v sku-

pini so otroci vsaj treh starosti, običajno so skupine 1–3 in 3–6. Tako se posnema naravna situacija kot v družini, ko se otroci učijo drug od drugega, starejši so zgled mlajšim, učijo se strpnosti in spoštovanja, pomoči in skrbi za sebe, okolje in za drugega. Montessori okolje je poznano po urejenosti, estetiki, vsaka stvar ima točno določeno mesto, s tem se upošteva otrokova potreba po redu, ki daje občutek varnosti. Otrok svobodno sam izbere dejavnost, ki je pripravljena in dela v svojem ritmu, kadar želi in tako dolgo kot potrebuje. Ko otrok zaključi z delom, pospravi material nazaj na svoje mesto, da je pripravljen za prijatelja, za drugega otroka (**s tem se nauči reda in spoštovanje do drugega**). Na polici je samo en primer vsakega materiala in če z njim dela en otrok, drugi počaka, da prvi konča, s tem se učijo potrpežljivosti. Vloga montessori pedagoga je drugačna, kot smo vajeni, na prvi pogled bolj pasivna, pedagog ali odrasli v montessori okolju ni središče dogajanja. Pedagog montessori na osnovi OPAZOVANJA pripravi montessori okolje v skladu z otrokovim razvojem, potrebami in potenciali.

Maria Montessori je poudarila dve ključni spoznanji glede otrokovega razvoja v starosti 0–6:

1. OBČUTLJIVA OBDOBJA so obdobja v razvoju, ko ima otrok veliko potrebo in željo po učenju neke veščine; otrok je posebno dojemljiv za sprejemanje nekaterih novih izkušenj in znanj.

2. SRKAJOČI UM – otrok srka vase vse vtise, dražljaje in izkušnje iz okolja, uči se hitro in spontano. Vse, kar »vpija« iz okolja, gradi njegov um. Kar sprejme do šestega leta starosti, je vanj zapisano zelo globoko in trajno.

Kako se Montessori pedagog razlikuje od nekoga, ki to ni?

Montessori pedagog ima drugačno vlogo, kot smo vajeni v konvencionalnem šolskem sistemu, nima središčne vloge, ker ima to vlogo otrok. Otroke opazuje in na osnovi objektivnih opazovanj in razvoja otroka pripravlja montessori okolje, katerega del je tudi sam, zato mora poskrbeti, da je dobro pripravljen tudi sam – tako fizično, psihično, celostno, da deluje v okolju kot vsestranski zgled otroku, predvsem s spoštljivo držo, razumevanjem in hkrati doslednostjo na spoštljiv način. **Z otrokom dela individualno, naredi mu predstavitev dejavnosti z montessori materialom, potem pa se umakne, ne popravlja otroka, ga le opazuje**. Montessori materiali so zasnovani tako, da imajo t. i. kontrolo napake, da otrok sam pride do rezultata. Za montessori pedagoga ni nujno pogoj pedagoška izobrazba, potrebna je zrela drža in razumevanje otroka. Gre za drugačen pogled – pogled z vidika otroka in njegovega trenutnega razvoja. Običajno je kandidat za montessori pedagoga univerzitetno izobražen in nato študij nadaljuje na področju pedagogike montessori. Študij je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela, velik del študija je posvečen študiju razvoju otroka.

Kako dolgo je program Montessori že prisoten v Sloveniji in kako se je uveljavil ... in kako je s to prakso na Koroškem?

V svetu ima montessori pedagogika več kot stoletno tradicijo, v Sloveniji se razvija od leta 2002, ko je v Ljubljani nastal prvi montessori vrtec, na Koroškem smo našo Hišo otrok odprli januarja 2015, elemente mon-

tessori pedagogike pa uporabljajo tudi v vrtcu Ravne. V Sloveniji je 15 javno veljavnih montessori vrtcev, dve OŠ – ena v Ljubljani, ena v Mariboru.

Opišiva programe Montessori vrtcev, kaj zajemajo?

Montessori program je najlažje predstaviti skozi **montessori okolje**: igralnica, v montessori okolju se uporablja izraz soba, je po navadi velik prostor, z občutkom odprtosti. V njem so nizke odprte omare s policami; mize, pri katerih lahko udobno sedijo eden do štirje otroci. Pozornost običajno pritegne pravi kuhinjski pult z umivalnikom, vse prilagojeno otrokom.

Prostor je razdeljen na **razvojna področja** (ki so pogosto razmejena z nizkimi odprtimi omarami s policami):

- **VSAKDANJE ŽIVLJENJE** (skrb zase in za okolje, gibanje, vljudnost in spoštovanje: socialne interakcije, skrb za skupnost, gibanje v sobi);
- **ZAZNAVANJE** (otrok zaznava svet skozi čutila, zato so senzorični montessori materiali pomembni v njegovem razvoju) – vse, kar vidi, sliši, tipa, vonja, okusi;
- **JEZIK** (posebno področje, ki se hkrati prepleta na vseh ostalih področjih življenja in dela v vrtcu);
- **UMETNOST**;
- pri mlajših še **MOTORIKA** (groba, fina motorika);
- pri starejših od treh let **MATEMATIKA** in **ZNANOST**.

Na vsakem področju so »materiali« – montessori izraz za razvojne, učne pripomočke za delo na določeni vsebini nekega področja (umetnost, matematika, jezik ...). Maria Montessori je ugotovila, da se otrok **bolje uči z gibanjem in delo z vsakim materialom vključuje gibanje** – otrok gre po material, ga prinese na mizo ali preprogo, gre po vodo, jo prelije ... Metoda montessori je prepoznavna po individualnemu pristopu, pa tudi po tem, da se nekateri otroci sami od sebe

s pomočjo ponujenega montessori materiala naučijo računanja ter pisanja in branja. Eden od temeljev montessori pristopa je: pripravljeno montessori okolje (vključuje odraslega), ki nudi otroku možnosti za individualno delo z materiali in s tem pridobivanje konkretnih izkušenj, s pomočjo katerih se uči. Otrok ima tako možnost, da pride skozi samostojno delo sam do spoznanj ter znanja in se na ta način razvija ter izpopolnjuje svoje intelektualne, telesne in duševne sposobnosti.

Imate tudi programe za otroke in starše ... drži?

Res je. Poleg rednega programa vrtca imamo **popoldanske programe za otroke**, ki so namenjeni otrokom, ki niso vpisani v montessori vrtec – so bodisi doma ali v javnem vrtcu. Za starost otrok 1–3 so ti popoldanski programi skupaj s starši, za starost 3–6 pa so običajno na montessori programih otroci sami. Otroci delajo v okolju montessori vrtca in razvijajo motoriko, koncentracijo, delajo z materiali na različnih razvojnih področjih in se vsestransko razvijajo. Delo poteka najprej individualno z montessori materiali, potem sledi gibanje na črti in druženje ter igra tišine, ob koncu pa še druženje ob malici, ki je namenjeno učenju skrbi zase, za druge, razvijanju samostojnosti, vzpostavljanju rutine, učenje vljudnosti in spoštovanja.

Kako zgleda dan v vašem vrtcu?

Ko otroci pridejo, izberejo delo z materiali, sledi zajtrk, temu nega in privajanje na higienske navade, dopoldanska sadna malica, gibanje na črti, ki se zaključi z igro tišine. Sledijo različne zunanje aktivnosti, igra na prostem, saj smo vsak dan zunaj, tudi ob dežju – v montessori pristopu ima **stik z naravo in skrb zanjo velik pomen**. Ko se vrnemo v sobo, sledi priprava na kosilo, kosilo, umivanje, nega, počitek ali spanje otrok. Za tiste, ki ne spijo, po kratkem počitku in kakšni zgodbi, sledi delo z materiali, popoldanska sadna malica, za mlajše vstajanje in nega, delo z materiali in odhajanje otrok domov.

Kaj so cilji vašega dela?

»Pomagaj mi, da naredim sam«, je eden od znanih citatov Marie Montessori, otroku samo pomagamo v smislu, da mu pokažemo neko dejavnost, potem pa mu damo čas, da dela sam, vadi in ponavlja toliko časa, kot potrebuje, da je uspešen ... delamo na samostojnosti vsakega otroka, da zna v prvi vrsti poskrbeti zase v smislu samostojnosti – se obleči, sleči, si sam obrisati nos, namazati kruh, naliti vodo, pospraviti za sabo, pobrisati mizo ... Ko je otrok uspešen pri teh dejavnostih vsakdanjega življenja, ki ga zanimajo, ker želi delati to, kar vidi mamo, očeta, je zadovoljen s seboj, ker je uspešen, s tem razvija svojo samozavest. Ob teh dejavnostih se otrok izgrajuje, razvija svojo motoriko, nauči se nekega zaporedja korakov, reda in ker dela z zanimanjem, se povečuje koncentracija, ki jo tako vedno bolj razvija in je osnova za intelektualni razvoj ter nadaljnji vsestranski razvoj. **Montessori pristop upošteva izjemno sposobnost otrok, da sami razvijajo svoje lastne zmožnosti – pogled z vidika otroka, upoštevanje različnosti otrok, raznovrstnih inteligenc.** V montessori pristopu SVOBODNA IZBIRA DELA omogoča: samostojnost, samomotivacijo, samodisciplino, samo-spoznavanje, sistematičen pristop do reševanja težav, pridobivanja znanja in veščin ter omogoča veselje do učenja (notranja motivacija).

CILJI MONTESSORI PEDAGOGIKE SO:

- samostojno delo – samostojnost otroka, svoboda (znotraj meja), ki omogoči vsestranski razvoj,
- spoštovanje drugega,
- notranji mir,
- globalni cilj: mir v svetu.

Kakšni so pogoji za vpis v Montessori vrtec?

Posebnih pogojev za vpis ni, če so v vrtcu na voljo prosta mesta. V naši Hiši otrok bomo v šolskem letu 2016–2017 sprejeli nekaj novih otrok, predvsem letnik 2015. V maju in juniju so potekali osebni razgovori za starše in predstavitev montessori pedagogike, konec

avgusta načrtujemo še ena **ODPRTA VRATA in predstavitev montessori pedagogike za starše, ki bo v 30. 8. 2016 ob 17. 00 v naši HIŠI OTROK**. Montessori vrtec je odprt za vse otroke oziroma starše, ki želijo za svojega otroka optimalni, celostni razvoj in individualni pristop, s pomočjo katerega lahko otrok dobro razvije sebi lastne potencialne. Vsak otrok je poseben, dragocen in s pomočjo montessori pristopa se upošteva posebnost vsakega otroka. Istočasno pa je v montessori okolju cenjena tudi skrb za skupnost, spoštovanje drugega. Naš vrtec je vpisan v razvid pri MIZŠ, zato je cena subvencionirana, plačilo staršev je odvisno je od cene istovrstnega javnega programa v občini, od koder prihaja otrok in od plačilnega razreda staršev, ki ga določi CSD.

Zakaj torej izbrati Montessori vrtec?

Montessori pristop upošteva značilnosti razvoja predšolskega otroka, občutljiva obdobja za razvoj, velik poudarek je na **pomenu gibanja za razvoj možganov**. Izhaja iz vsakega posameznega otroka, ki ga individualno spremljamo in mu pomagamo pri optimalnem razvoju. Hkrati pa dajemo velik pomen vrednotam, kot so: spoštovanje drugega, otrok dela v spoštljivem in ustvarjalnem vzdušju, kjer je poudarek na samostojnosti, razvijanju koncentracije in skrbi za vsestranski razvoj vsakega posameznega otroka. Pri nas v naši Hiši otrok pa je še poseben poudarek na **dvojezičnosti**, ena asistentka montessori dela ves čas z otroki v tujem jeziku – angleščina je integrirana, sestavni del vsega dogajanja.

Bi želeli še kaj sporočiti za konec?

Hvaležna sem, da lahko vizijo pedagogike montessori širimo tudi na Koroškem, v Sloveniji Gradcu, ki je kot vemo mesto Glasnik miru, mir v svetu pa je tudi globalni cilj montessori pedagogike. Naj zaključim s citatom Marie Montessori: »**Otroci so naše upanje za boljšo prihodnost!**«

KOTIČEK ZA STARŠE

Starši se pogosto ne zavedamo, kako pomanjkanje spanca vpliva na našega otroka. Preutrujenemu otroku kronično primanjkuje spanca, kar vodi v motnje spanja in vedenjske težave.

Preutrujeni otroci imajo vedenjske težave in težave s spanjem.

Na pomanjkanje spanca se otroci odzovejo na dva načina - ali postanejo razdražljivi, se oklepajo staršev in veliko jočejo ali pa se odzovejo povsem nasprotno - so preveč živahni in hiperaktivni, saj njihovo telo proizvaja več adrenalina, ki jih žene v akcijo. Takrat se otroci pogosto upirajo spanju, zaradi česar starši mislijo, da otrok ni utrujen.

Posledice preutrujenosti so:

- ponoči se pogosto zbujaajo,
- zbujaajo se zgodaj zjutraj,
- kratki ali moteni dnevni spanci,
- upirajo se dnevnemu spancu (močno jočejo ali so povsem omotični),
- imajo nočne more,
- zvečer nočejo v posteljo.

Pomanjkanje spanca pa povzroča tudi vedenjske težave:

- napade trme,
- oklepajo se staršev, ne igrajo se samostojno,
- kljubovanje,
- tečnoba,
- nočejo jesti,
- so hiperaktivni.

Če otroci ponoči spijo eno uro manj, kot potrebujejo, so posledice vidne že po štirih dneh. Ko je otrok kronično utrujen (prema- lo spi več dni, tednov, mesecev), potrebuje zelo dolgo časa, da njegovo telo nadoknadi spanec in posledice izginejo. Zato starši po- gosto prehitro obupamo. Ustvariti moramo rutino spanja in pri njej vztrajati. Če smo pri tem res dosledni, se bodo rezultati pokazali kmalu. Vsaka družina mora razmisliti, kakšna

rutina spanja jim najbolj ustreza: mogoče je to večerja, kopanje/umivanje, zgodnica in spanje vedno v istem zaporedju.

Pet načinov, kako otroku pomagamo, da se naspi in ni preutrujen:

- Ugotovimo, koliko spanja bi naj otrok pri določeni starosti imel v 24 urah. Tri dni spremljajmo otrokov spanec, da ugotovimo, ali ga ima dovolj.
- Otroku zagotovimo dnevni spanec, saj je za zdravje prav tako pomemben kot nočno spanje.
- Bodimo dosledni pri rutini. Otroci se najboljše počutijo, kadar poznajo rutino. Ta pa tudi pomaga, da se njihovo telo naravna na ustaljeni ritem. Rutina naj ne bi trajala več kot 30–40 minut vključno s kopanjem in branjem knjige. Otroci naj gredo spat pred 21. 00 uro, saj tako zaspijo prej in se ponoči ne zbujaajo. Poskusimo lahko tudi s predvajanjem nežne glasbe.
- Otroci naj gredo spat zgodaj. Tako tudi najhitreje omilimo posledice preutrujenosti. Včasih je dobro, da otrok nekaj dni hodi spat že ob 17. 30. Na splošno pa je za otroke do petih let starosti najbolje, da gredo spat okrog 18. 00 do 19. 30.
- Vztrajajmo, tudi če naletimo na težavo: začnimo z osnovami, bodimo dosledni in se zavedajmo, da bomo otroku najbolj pomagali s potrpežljivostjo.

Špela, montessori pedagoginja 0–3

Viri: <http://www.m.webmd.com/children/features/good-sound-sleep-for-children>
<http://www.woombie.com/blog/5-tips-to-avoid-sleep-debt-in-your-children-overtired-kids-result-in-sleep-and-behavioral-issues/>

ME IMAŠ RAD, KO SEM PRI MIRU, ALI ME IMAŠ RAD TUDI, KO SE PREMİKAM?

Otroci so še tako nedolžni, a vendar že polni velikih čustev, s katerimi še ne znajo »upravljati«. Naloga nas odraslih je, da jih naučimo, kako se v različnih življenjskih situacijah znajti. In zagotovo je eden največjih izzivov ta, da pomagamo otroku pri obvladovanju jeze.

Stopnja agresivnega vedenja in jeze se je v zadnjih letih precej zvišala že pri majhnih otrocih. Gledanje televizijskih programov, risanke in razne računalniške igrice, ki so polne nasilnih prizorov, močno vplivajo na naše otroke. Da ne pozabim na internet, časopise in določene zvrsti glasbe in nje- na besedila. Preko teh vplivov naši otroci postanejo neobčutljivi na nasilje in se tako naučijo, da je jeza edini način reševanja problemov. Torej če je nasilje naučeno, lah- ko prav tako otroka naučimo umirjenosti in lepega vedenja. Z malo volje lahko še tako nemirnega otroka naučimo umirjenega ob- našanja in bolj konstruktivnega izražanja jeze.

Bodimo torej svojim otrokom dober vzor. Saj tisto kar počnemo mi, njihovi starši, je za otroke sveto. Jeza pa je žal zelo nalezljiva stvar in eden izmed trikov, kako se izogne- mo njenemu prenašanju je, da postavimo točno določena pravila, ki se jih moramo držati vsi člani družine. V konfliktnih situ- acijah pa je najbolj pomembno, da se jeza pomiri in šele nato, ko smo vsi udeleženci pomirjeni se pogovorimo. Da pa bi dose- gli stanje umirjenosti, se moramo včasih tudi umakniti in ko smo popolnoma mirni mi in otrok, je čas za pogovor.

Otroci se šele učijo in del tega učenja je izra- žanje. Veliko otrok svoje frustracije najlažje izraža z brcanjem, kričanje, jokom, preklinja- njem, včasih tudi z udarci, metanjem stva- ri in podobnim. To počnejo zato, ker nam drugače ne znajo opisati svojega čustvene-

ga stanja. V takšnih situacijah nam sporoča- jo naslednje: »Ljubi me najbolj takrat, ko to najmanj zaslužim, ker to takrat najbolj pot- rebujem.«

V pomoč so nam enostavne tehnike, ki ob vztrajni uporabi delujejo in pomagajo pre- prečiti razvoj agresivnega vedenja. Ključ do uspeha in umirjenosti naših otrok je umirjen način govora in prijazen ton gla- su. Z otrokom poskusimo opisati občutke na primer: »Videti si jezen. Kaj bova storila?« potem otroku predamo odgovornost izbire tehnike sproščanja.

Joga

Bager (MUDRA variacija)

Sedimo na petah, roke sklenemo na hrbtu in se ob izdihu sklenemo naprej. Čelo se dotika tal, roke dvigamo v lok nad hrbtom. Zadržimo dih za deset sekund, nato se ob vdihu spet zravnamo. Sprostimo roke, jih položimo na kolena in mirno dihamo. Vajo ponovimo še dvakrat in počivamo sklonjeni naprej, s čelom naslonjenim na pesti ena vrh druge. Vaja krepi hrbtne in ramenske mišice ter pogloblja dihanje.

Masaža

Cestni valjar

Otrok se uleže na trebuh. Žogo položimo na hrbet otroka in jo počasi z lahkim pritiskom kotalimo proti stopalom in nazaj proti glavi. Vajo ponavljamo, dokler se otrok popolno- ma ne sprosti.

Vodena vizualizacija

Popoldan v travi

Otrok se udobno uleže ali usede v naše naročje in zapre oči. Z mirnim in tihim glasom mu pripovedujemo: »Zunaj je topel poletni dan. Sprehajava se po gozdu. Nič se nama ne ljubi. Naenkrat prispeva na gozdno jaso. Tukaj je tako mirno. Mir naju obdaja. Sezujeva si čevlje in hodi bosa po travi. Kako je mehka. Globoko vdihujeva svež zrak, diši po cvetlicah. Iz gozda se sliši žuborenje potočka. Ptice žvrgolijo. Mirno in globoko dihava. Topel veter naju boža po obrazu. Nad teboj je modro nebo. Pisani metulji letajo od cveta do cveta in se gugajo na njih. Po travnih bilkah plezajo majhni hrošči in ljubke pikapolonice. Čebele brenčijo in črčki pojejo. Midva pa leživa in se počutiva prijetno.«

Telesne sprostitvene aktivne zgodbe

Z otrokom se postaviva obrnjena drug proti drugemu in se gledava (lahko tudi sediva). Pričnem pripovedovati: »Poglej proti nama lezejo mravlje. Lezejo po levi nogi. In če se jih želiva znebiti jo morava stresti. Poglej nekaj jih je padlo dol. Druge pa še kar lezejo naprej proti desni roki. (Streseva desno roko ...« Zgodbo nadaljujemo še z levo nogo in roko, glavo, trupom, dokler se otrok ne umiri in nima občutka da so vse mravlje popadle z njega.

Nina, asistentka v sobi 3–6

Viri in literatura:
http://www.ringaraja.net/clanek/naucite-otroka-obvladati-jezo_3008.html
http://pefprints.pef.uni-lj.si/2206/1/DIPLOMA_TINA_HAWLINA_KON%C4%8CNA.pdf
Vzgoja kot drevo v zdravi rasti, Zinka Ručigaj

KO ZADIŠI V KUHINJI

Domači Bounty

<http://navihancki.si/domaci-bounty/>

Hitro pripravljene presne kokosove rezine, ki so po okusu neverjetno podobne originalnemu Bountiju, a so hkrati primerne tudi za osebe z alergijami na mleko, jajca ali oreščke, pa še manj sladkorja vsebujejo.

Za 5 srednje velikih rezin potrebujete:

Polnilo:

- 90 g kokosove moke
- 40 ml kokosovega olja (lahko ga nadomestite z maskarponejem)
- 2 jedilni žlici javorjevega sirupa
- 1 jedilna žlica medu
- 2 jedilni žlici vode

Čokoladni oblivi:

- 60 ml kokosovega olja ali kakavovega masla
- 5 čajnih žličk 100 % kakava v prahu
- 1–2 jedilni žlici medu ali javorjevega sirupa

Postopek:

Polnilo: vse sestavine dodate v večjo posodo in jih z žlico dobro premešate.

Na silikonsko podlogo ali kos peki papirja oblikujete 5 rezin ter jih s prsti narahlo pritisnete skupaj in ob dno. Rezine postavite za 20–30 minut v hladilnik, da se strdijo.

Obliv: Na vodni kopeli stopite kokosovo olje ali kakavovo maslo, dodajte kakav v prahu ter sladkajte z medom. Rezine vzemite iz

hladilnika ter vsako posamezno potopite v mešanico (pomagajte si kuhalnico ali žličko, da jo lažje oblijete z vseh strani). Rezino previdno vzamete iz posode s čokolado in jo postavite na podlogo, da se na rahlo strdi. Vsako rezino oblijte dvakrat.

Rezine ponovno postavite v hladilnik za 1 uro, nato pa si domače Bountyje že lahko privoščite. V hladilniku jih lahko v zaprti posodi hranite nekaj dni.

*Recept za vas prispevala:
 Špela, montessori pedagoginja 0–3*

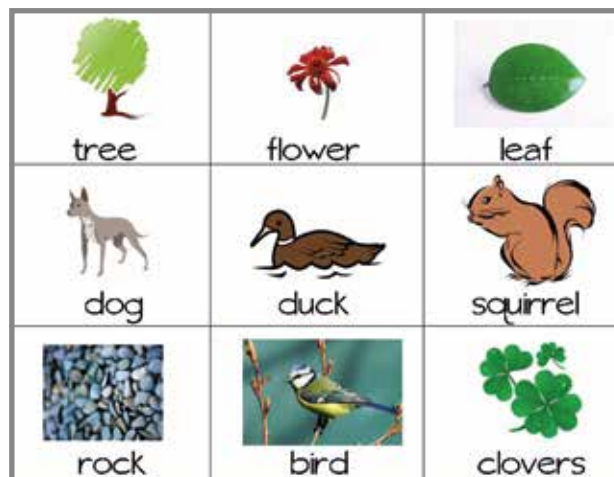
POLETNE AKTIVNOSTI

Pripravili smo vam nekaj predlogov za različne aktivnosti, ki jih lahko preprosto izdelate sami, saj za njih ne boste potrebovali veliko nenavadnih ali dragih sestavin.

Svetujemo, da pri načrtovanju poletnih aktivnosti sledite predvsem interesom svojega otroka in med aktivnosti vključite teme, za katere vaš otrok v tem času kaže zanimanje. Izbrano aktivnost najprej na jasen način pokazite otroku, potem pa ga povabite, da še sam poskusi.

Aktivnosti v naravi

Aktivnosti v naravi lahko popestrite na različne načine. Na plaži lahko npr. skupaj z otrokom nabirate kamenčke in školjke, ki jih lahko potem preštete, razvrščate po velikosti, barvi, ali jih uporabite za izdelavo senzorične posode. Tudi sprehodi se čudovita priložnost za spoznavanje in opazovanje narave. Otroci se pogosto spontano ustavijo in opazujejo žuželke ali rože, ki jih opazijo ob poti. Če imate čas, lahko otroku pripravite delovni list ali sličice živali in rastlin, ki jih boste poiskali in poimenovali na sprehodu. Ta aktivnost pa ni namenjena tekmovanju, ampak spoznavanju in raziskovanju okolice.

Metanje žogice v tarčo

Preprosta aktivnost je metanje žogice v tarčo. Ta je lahko različna, npr. na tleh lahko zvijete kolebnico ali vrv v obliko kroga, vedro z vodo, s kredo narisani liki ... Namesto žoge lahko pri mlajših otrocih uporabite tudi blazinico ali vrečko z zrnjem. Postopoma lahko povečujete težavnost in razdaljo od tarče, odvisno od otrokovih sposobnosti in zanimanja.

Kegljanje

Prijetna dejavnost, ki lahko poteka samostojno ali v skupini. Spodbuja koordinacijo med očmi in rokami.

Potrebujete:

- 5 praznih plastenk z zamaški
- srednje veliko lahko žogo

Keglje izdelate iz plastenk, ki jih napolnite z vodo ali rižem, ter po želji pobarvate ali okrasite z nalepkami. Na en del prostora v vrsto postavite keglje. Z otrokom se postavite na drugi konec prostora. Pokažite, kako naj zakotali žogo, da bodo keglji padli.

Okvir za povezovanje

S to škatlo otrok krepí finomotorične spretnosti, hkrati pa se umetniško izraža. Ker lahko škatlo večkrat uporabite, lahko otrok vsakič ustvari nov vzorec.

Potrebujete:

- veliko kartonasto škatlo
- izvijač
- tapetniški nož
- vrv ali debelejšo volno
- lepilni trak

Kartonasto škatlo najprej z nožem prerežite na polovico. Priporočamo, da na nasprotni strani ne odrežete celotnega pokrova, ampak pustite pribl. 5 cm roba (da bo škatla videti kot okvir). Z izvijačem naredite luknje po celotni škatli. Vzemite dolgo vrv ali volno in na enem delu zavežite nekaj vozlov (da je ne bo mogoče povleči skozi luknjo). Na drugem koncu vrvi prvih nekaj cm oblepite z lepilnim trakom, da dobite »iglo« (pomislite na vezalke). Otrok lahko vrv niza od ene luknje do druge in ustvarja različne vzorce.

Vlečenje vrvic

Še ena aktivnost za krepitev fine motorike, ki spodbuja raziskovanje in opazovanje.

Potrebujete:

- prazno plastenko/plastično embalažo
- vrv, trak, vezalke ...
- nož

Z nožem naredite enako število lukenj v embalažo. Luknje naj bodo večje od premera vrvi. Pazite, da bodo robovi gladki. Skozi naključno izbrani luknji napeljite vrv in na vsakem koncu naredite vozel (dovolj velik, da vrvi ni mogoče povleči skozi odprtino). Nadaljujte, dokler ne zapolnite vseh lukenj. Otroku pokažite, kako naj povleče vrv in opazuje, kako vrv na druge koncu izgine.

Penasto testo

Potrebujete:

- 1 skodelico brivske pene (v spreju)
- 1 skodelico koruznega škroba
- barva za živila ali akvarelne barve (če želite barvno testo)
- modelčki za oblikovanje in drugi pripomočki za peko, skodelice, žlice, zajemalke ...

V posodo dodajte 1 skodelico brivske pene. Če želite barvno testo, dodajte še poljubno barvo za živila ali akvarelno barvo in dobro premešajte. Nato previdno vmešajte skodelico koruznega škroba, dokler ne nastane testo. Testo bo najprej na otip nežno in puhasto, nato pa bo postalo bolj krhko. V obeh primerih ga lahko oblikujete na različne načine (ne da pa se ga valjati).

Po uporabi ga v zaprti posodi hranite v hladilniku. Uporabno ostane nekaj dni. Pozor: testo ni primerno za uživanje, zato je primerno za starejše otroke, ki predmetov ne nosijo več v usta.

Senzorične posode

Enostavno lahko izdelate tudi senzorične posode, s katerimi otrok krepi različne spretnosti. Potrebujete večjo (prosojno) plastično škatlo ali vedro z nižjim robom. Poleti lahko takšno posodo postavite na vrt ali na balkon. Da ne boste imeli preveč dela s čiščenjem, pod škatlo položite rjuho ali kakšno drugo podlogo. Otroku najprej

predstavite material v škatli, potem pa mu pustite, da ga sam potipa in razišče. Dodate lahko še kakšne pripomočke, npr. kozarec, zajemalko, pinceto, žlice različnih velikosti, žogice ... in mu pokažite, kako naj jih uporablja.

Senzorična posoda z lanenimi semeni

Potrebujete:

- večjo stekleno ali plastično posodo
 - 1 skodelico lanenih semen
 - 3 skodelice vode
 - skodelice, žlice, zajemalka, različne figurice
- V posodo zlijte 3 skodelice vode in vmešajte 1 skodelico lanenih semen. Nepokrito posodo za vsaj 12 ur postavite v hladilnik. Preden aktivnost ponudite otroku, posodo pribl. pol ure pustite pri sobni temperaturi, da se ogreje. Ko otrok zaključi z delom, posodo pokrijte in shranite v hladilniku. Lanena sluz je uporabna več dni. Če opazite neprijeten vonj, spremembo barve ali plesen, vsebino takoj zavržite.

**Namesto lanenih semen lahko uporabite tudi chia semena. Senzorično posodo lahko pripravite tudi s peskom, soljo, vodo ...*

Svetovi v malem

Svetovi v malem so čudovita priložnost za učenje o različnih okoljih ter živalih in rastlinah, ki v njem živijo (npr. morski svet, travnik, svet žuželk, ribnik, živali na kmetiji ...) O izdelanem okolju se lahko skupaj pogovorite in predstavite, kako imenujemo živali in rastline, jih opišete, kakšne so, kako so premikajo, s čim se hranijo ... Tako ponujajo dobro osnovo za razvijanje jezikovnih spretnosti in domišljije. Mor-da boste sprva otroka morali spodbuditi z vprašanji, kot so: »Kdo pa je to?«, »Kaj pa počne?«, »Ali bo žaba skočila na kamen ali se bo potopila v vodo?«, »Kam gre pa zdaj?« ... Kmalu pa si bodo otroci samostojno začeli izmišljati različne zgodbe in situacije.

Morski svet

Potrebujete:

- večjo plastično posodo
- pesek za peskovnike ali drobne kamenčke
- vodo
- modro barvo za živila ali modro akvarelno barvo (če želite modro obarvano vodo)
- školjke in kamenčke (ki ste jih nabrali na morju)
- figurice morskih živali

V en del posode vsujte pesek. V posebni posodi najprej zmešajte vodo z nekaj kapljicami modre barve in premešajte. Vodo nato nalijte v drugi del posode. Dodajte školjke, kamenčke in morske živali. Z otrokom lahko poimenujete pripravljene predmete in ga povabite, da razišče svoj morski svet.

Dinozavri v lepljivem blatu

Potrebujete:

- škarje
- tri papirnate vrečke
- večjo plastično posodo
- stekleno posodo za pečenje
- 2 skodelici koruznega škroba
- 1 skodelico vode
- rjavo barvo za živila ali akvarelno barvo
- dinozavre oz. druge živali

S škarjami razrežite papirnate vrečke na manjše koščke. Odvisno od starosti lahko vključite tudi otroka. Papirnate koščke razporedite po plastični posodi.

V stekleni posodi zmešajte 2 skodelici koruznega škroba, 1 skodelico vode in rjavo barvo. Stekleno posodo položite v večjo plastično posodo. Dodajte dinozavre in druge živali. Otroka povabite, da pomaga dinozavrom prečkati nevarno lepljivo blato. Zagotovo ga bo pritegnila zanimiva tekstura

blata, ki se zdi hkrati trdno in tekoče. Na dno plastične posode lahko namesto papirnatih vrečk razporedite nabrano listje, veje, cvetlice in ustvarite gozd. Namesto dinozavrov lahko dodate tudi druge živali.

Eni, asistentka v sobi 1–3

Viri in literatura:
Pitamic, Maja: *Otroške igre. Zabavne dejavnosti za otroka po metodi montessori*. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2013.
Citro, Asia: *150+ screen-free activities for kids*. Adams Media, 2014.

UTRINKI POGOVOROV MED OTROKI IN ASISTENTKAMI V SKUPINI 1-3

- Deček O. pride zjutraj v sobo, gre do police z materiali, preden izbere, vpraša sam sebe: »**Kaj bom jaz danes delal?**« (Deček O. starost 31 mesecev)
- Deklica E. pride do asistentke, ko vidi, da je eden izmed staršev odprl vrata sobe, jo vpraša: »**Kdo je zdaj pisu, kdo ge domov?**« (Deklica E., starost 29 mesecev)
- Deček O. vidi, da je pladenj z delom ostal na mizi, vpraša po sobi: »**Kdo je to pozabil?**«
- Deček pride v sobo, deklica E. sedi za mizo in dela, ga pogleda in mu reče: »**Dobo juto.**«
- Deklica H. reče mlajšemu dečku, ki daje babuške v usta: »**To ne dajamo usta, hano jemo.**« (Deklica H. starost 35 mesecev)
- Deček O. pride do asistentke in jo vpraša »**Bomo pavili danes malico?**«
- Deklica J. reče mlajšemu dečku med zajtrkom, ko hodi naokrog s hrano: »**Lej J. sedi, ti pa ne sedis, ko jemo sedimo.**« (Deklica J., starost 33 mesecev)
- Deklica H. dela pri mizi z geometrijskimi liki, se usede zraven nje druga deklica, deklica H. ji reče: »**Zuješ like, loka das zadaj.**«
- Deček O. posuje čičeriko med delom po tleh, vpraša sam sebe: »**Kaj se je tule zgodilo?**«
- Deček in deklica sedita skupaj za isto mizo in delata vsak svoje delo, deklica reče dečku: »**Pokaži mi posim, kako to delamo?**«
- Deček V. lula na kahlico, vstane iz kahlice in reče asistentki: »**Ana lej vejiko juju.**« (Deček V., starost 28 mesecev)
- Deklica V. lula na kahlico, zraven nje na drugi kahlici lula deček, ko deček vstane iz kahlice, reče deklica: »**Luleceka ma.**« (Deklica V., starost 25 mesecev)
- Deček O. se usede zraven deklice, ki ima pladenj z delom na mizi in ji reče: »**Pusti, jaz pokažem ti, kako to delas.**«
- Deklica H. si naliva čaj iz vrča v kozarec pri pultu, zraven si govori: »**Malo nalijemo, lepo pijemo.**«
- Deček O. dela pri mizi, zraven njega stopi mlajša deklica in se z rokami steguje po njegovem delu, deček ji reče: »**Pusti to je moje delo**«, ko da deklica roke stran in samo opazuje, ji reče: »**Plidna si.**«
- Smo na sprehodu in ko gremo mimo parkirnega prostora, kjer so različni avtomobili, reče deček V.: »**Lej Eni koda avto, tam je BMW, bica ma joto avto.**«
- Deklica E. pride do asistentke z iztegnjenim prstom in ji reče: »**Ana tti pjst me boji, fejest.**«
- Deček joka na sprehodu, ga vpraša deklica E.: »**Kako si, si dobjo, si nehal jokati, si se pomijiv?**«
- Deklici sedita za isto mizo in jemljeta iz skrivnostne vreče različne predmete (glavnik, krtačo ...), se češeta. Pride deklica E. do asistentke in ji reče: »**Pogjej, Hejena mi je najedila fizujo.**«
- Ko se odpravljamo na sprehod v garderobi,

se trije otroci objamejo in zapojejo pesem: »**Mi se mamo jadi, jadi, jadi, jadi ...**«

- Deklica E. pride zjutraj v sobo in gre do asistentke, pokaže na hlače in reče »**Matija mi je pjnesu tte hjace.**«
- Deklica se dotakne hlač druge deklice in ji reče: »**Kako mehke hjace so.**«
- Deček zjutraj joka ob prihodu v sobo, mu reče drugi deček: »**Mama je šla v sluzbo, bo pišla po počitku.**«
- Deček si daje okvir z gumbi čez glavo, asistentka ga usmeri z naslednjimi besedami: »**Okvir z gumbi odpiramo na mizi.**« Ji odgovori: »**Ojoj cist pozabim vcasih, kaj mojem.**«

- Deklica pride do asistentke in ji reče: »**Eni pomagaj mi tte hjace gj dat, kej so ozke.**«
- Deklici skupaj sedita za isto mizo, vpraša prva drugo: »**A jada jes sadje?**«
- Deklica E. pride do asistentke in ji reče: »**O. mi je caja naliv, pijazen O.**«
- Deklici sedita skupaj za mizo in se pogovarjata: »**Kobuk imam danes, a imaš ti tudi kobuk?**« Druga deklica ji odgovori: »**Doma mam same vejke, pa ti spjoh ne jes, ka mam vse doma.**«

Ana, montessori pedagoginja 0-3, soba 1-3

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE IN SVETOVANJE,
Slovenj Gradec

EDUKA

MONTESSORI

**HIŠA
OTROK**

EDUKA, Zavod za izobraževanje in svetovanje, Slovenj Gradec
PE Zasebni Montessori vrtec HIŠA OTROK

Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec

02 88 38 720, 031 80 70 80

www.eduka.si, eduka@amis.net